

Het Grote Frankrijk College

Door Stefan de Vries

 MONTESQUIEU INSTITUTE
VAN WETENSCHAP NAAR SAMENLEVING

TIVOLI
VREDEN
BURG

ImpactCity

**NIEUWS
COLLEGE**

Beste bezoeker van het Nieuws College

Hartelijk welkom bij het Grote Frankrijk College in Perscentrum Nieuwspoord. Een week voor de laatste stemronde van de presidentsverkiezingen praat Frankrijk-correspondent Stefan de Vries ons vanavond bij over zijn tweede thuisland. Wat kiest Frankrijk?

Zondag maken de Fransen een keuze tussen Emmanuel Macron en Marine Le Pen. Daarmee bepalen ze ook de toekomst van Europa. Gaat Frankrijk voor een pro-europese liberaal of een rechtspopulistische nationalist?

Met Macron en Le Pen als presidentskandidaten zijn de traditionele machtspartijen weggevaagd. Stefan legt uit dit kan in een land dat in korte tijd is veranderd. Na vier dodelijke aanslagen is Frankrijk namelijk tot op het bot verdeeld. Welk land erft de nieuwe president eigenlijk van de impopulaire François Hollande? En klopt het beeld dat wij Nederlanders hebben van Frankrijk wel?

Ook nemen we beide kandidaten onder de loep. Welke plannen hebben Macron en Le Pen voor Frankrijk? En hoe denkt de nieuwe bewoner van het Elysée werkelijk over Europa? Na de verkiezingsuitslag breekt er een hele nieuwe periode aan voor Frankrijk, zoveel is zeker. Maar welke gevolgen heeft dat voor ons?

Inhoudelijke goodiebag

Als dank voor uwkomst bieden we u in samenwerking met Repro van der Kamp deze inhoudelijke goodiebag aan. Hierin vindt u achtergrondartikelen van Stefan de Vries. Op onze fotopagina kijken we terug op een aantal mooie recente colleges.

Agenda Nieuws College

Houdt onze site haagschcollege.nl in de gaten voor de komende colleges. We hopen u de volgende keer weer te begroeten.

De initiatiefnemers van het Nieuws College,

Freek Ewals en Vincent Rietbergen

8 mei
KONINKLIJKE
SCHOUWBURG

THEATERCOLLEGE JORIS LUYENDIJK DE BUBBEL

Luyendijk haalt u uit uw comfortzone

HAAGSCH
COLLEGE

Politiek in Frankrijk

**Tekst afkomstig van Europa-nu.nl,
mede mogelijke gemaakt
door het Montesquieu Instituut.**

Sinds de presidentsverkiezingen van 6 mei 2012 is François Hollande president van Frankrijk. Hij versloeg toen in de tweede verkiezingsronde de zittende centrumrechtse president (sinds 2007) Nicolas Sarkozy. Hollande is, sinds Mitterrand (1981-1995), de tweede sociaaldemocratische president van de Vijfde Republiek. Op 17 juni behaalde zijn partij een meerderheid in het Franse parlement. Na voor de socialisten slechte gemeenteraadsverkiezingen werd het kabinet-Ayrault vervangen door een kabinet-Valls. Omdat Valls zich in de strijd om het presidentschap heeft gemengd, is hij in december 2016 vervangen door Bernard Cazeneuve. Sinds 1958, toen de Vijfde Republiek begon, regeerden vooral rechtse of centrumrechtse presidenten. In de periode 1959-1969 was dat generaal Charles de Gaulle, de voormalige leider van de Vrije Fransen tijdens de Duitse bezetting. Hij werd opgevolgd door diens voormalige minister-president Georges Pompidou. In 1974 kwam de rechts-liberaal Giscard d'Estaing in het presidentiële paleis. De socialist François Mitterrand - eerder in 1965 en 1974 verliezend presidentskandidaat - werd president na de verkiezingen van 1981. Tweemaal moest hij regeren met een in meerderheid oppositionele Nationale Vergadering. Dat gold in de periode 1997-2002 ook voor president Jacques Chirac (rechts-liberaal), die in 1995 Mitterrand opvolgde.

Staatsvorm

Frankrijk kent een semipresidentieel constitutioneel systeem. De Grondwet die aan de basis hiervan lag, werd in oktober 1958 vastgesteld. Daarmee begon de Vijfde Republiek. De uitvoerende macht kwam grotendeels in handen van de president, die rechtstreeks voor zeven jaar werd gekozen. In 2000 werd die termijn vijf jaar. Een president kan maximaal tien jaar regeren.

De president benoemt de minister-president en het kabinet. Via een motie van wantrouwen kan een kabinet door het parlement tot aftreden worden gedwongen. Het is voorgekomen dat de oppositiepartijen een meerderheid hadden in het parlement, waardoor de president met hen moest samenwerken, de zogenoemde cohabitation. Dit gebeurde onder meer in de perioden 1993-1995 en 1997-2002. De president kan het parlement ontbinden.

Het parlement bestaat uit de rechtstreeks gekozen Nationale Vergadering (Assemblée Nationale) en de getrapte gekozen Senaat.

De Grondwet kent een beperkt aantal beleidsgebieden voor wetgeving toe aan het parlement. Op andere gebieden kan de president bij decreet regeren. Er zijn geen controlerende taken ten opzichte van de president of diens kabinet. Beide Kamers hebben het recht van initiatief en het recht van amendement. Bij conflicten tussen Assemblée en Senaat moet een gemengde commissie een compromis opstellen.

DE OPGAVEN VAN HET OPENBAAR BESTUUR

Digitalisering, vernetwerking en verknoping van steeds grotere vraagstukken. Ontwikkelingen die zorgen voor pittige uitdagingen voor bestuurders en ambtenaren. Want hoe komt u tot oplossingen die aansluiten bij de huidige fundamentele transities in het fysieke, sociale en veiligheidsdomein?

Berenschot ondersteunt uw organisatie bij deze opgaven. Door het systematisch verbeteren van sturing. Door inhoudelijke expertise op het vlak van bijvoorbeeld de Omgevingswet, decentralisatie, integriteit en informatieveiligheid. En door het optimaliseren van secundaire processen. Dit doen we vanuit onze eigen visie, gebaseerd op jarenlange praktijk en wetenschap.

Meer weten? Download de brochure 'Berenschot en het openbaar bestuur' op www.berenschot.nl/openbaarbestuur

Berenschot

De Senaat heeft echter geen vetorecht, waardoor de Assemblée het laatste woord heeft.

Het houden van referenda is mogelijk. Frankrijk kent toetsing aan de Grondwet van wetten door een Constitutioneel Hof.

Kiesstelsel

De president wordt rechtstreeks gekozen. Als bij de verkiezingen geen kandidaat een absolute meerderheid behaalt, is een tweede ronde nodig tussen de twee kandidaten met de meeste stemmen.

De Nationale Vergadering wordt, net als de president, iedere vijf jaar rechtstreeks gekozen. Er is een districtenstelsel, waarbij de kandidaat die de absolute meerderheid behaalt de zetel wint. Ook hierbij is in veel districten een tweede ronde nodig. In de tweede ronde mogen kandidaten meedoen die in de eerste ronde 12,5 procent van de uitgebrachte stemmen behaalden (maar als maar één kandidaat daaraan voldoet, mag de als tweede geëindigde kandidaat altijd meedoen).

De leden van de Senaat worden gekozen door regionale en gemeentelijke bestuurders voor een periode van zes jaar (met vernieuwing van de helft om de drie jaar). Door een overwicht van het platteland is de Senaat conservatiever dan de Nationale Vergadering.

Partijen

In de Franse politiek treden geregeld nieuwe partijformaties op. De sociaaldemocratische Parti Socialiste (PS) en de communistische Parti Communiste Français (PCF) bestaan al wel langere tijd. De PS kent echter diverse facties, variërend van links-socialisten tot gematigde sociaal-liberalen. Frankrijk kent ook een sociaal-liberale Radicale Partij, die samenwerkt met de PS. Ter linkerzijde is er ook een milieupartij, Les Verts (De Groenen).

Ter rechterzijde vindt partijvorming vaak plaats rond de persoon van de presidentskandidaat. Momenteel is er een Union pour un Mouvement Populaire (UMP), waarin conservatief-liberalen, christendemocraten, Gaullisten, sociaal-liberalen en conservatieven samenwerken. In 2007 ontstond links in het centrum La Mouvement démocrate (MoDem) geleid door François Bayrou, maar die haalde bij de parlementsverkiezingen van 2011 slechts twee zetels.

Het ultrarechtse Front National van Marine Le Pen is door de werking van het kiesstelsel met slechts twee leden in het parlement vertegenwoordigd.

*Het Grote Jihad College met Edwin Bakker
18 april, Perscentrum Nieuwspoor*

*De erfenis van Pim Fortuyn met Joost Vullings
10 april, Perscentrum Nieuwspoor*

*Is Europa nog van ons?
21 maart, Perscentrum Nieuwspoor*

*Trump Update II
20 maart, Perscentrum Nieuwspoor*

De Slag om Frankrijk

Door Stefan de Vries

Op 7 mei mogen 47 miljoen Fransen hun president voor de komende vijf jaar kiezen. Ze hebben de keus tussen Emmanuel Macron en Marine Le Pen. Waar staan die twee kandidaten voor en welk land krijgt de nieuwe president te besturen?

De Fransen willen nu echt verandering. Hollandes presidentschap werd gekenmerkt door de aanslagen in 2015 en 2016 en vooral door een comateuze economie. Frankrijk is een van de weinige landen in de Europese Unie die er maar niet in slagen de hoge werkloosheid, al jaren rond de tien procent, aan te pakken. Ook de economische groei blijft achter bij de meeste buurlanden. Het land staat er zelfs zo belabberd voor, dat voor het eerst een zittende president niet eens de moeite neemt zichzelf herkiesbaar te stellen. Tel daar nog eens alle corruptieschandalen en de angst voor de mondialisering bij op en je krijgt een redelijk idee van de hedendaagse Fransen: ze gaan gebukt onder een schrijnend gebrek aan vertrouwen in de politiek, in de medeburger en vooral in zichzelf. In die context moeten de Fransen een antwoord vinden op dezelfde vraag als de Amerikanen en de Britten vorig jaar, en in zekere zin ook de Nederlanders afgelopen maart: willen we een open, internationale maatschappij of willen we juist een gesloten, nationalistisch land?

Hoe?

De Franse president heeft een termijn van vijf jaar, en kan een keer herkozen worden. Sinds 1965 wordt hij (tot nu toe altijd een man) gekozen in twee rondes. De twee met de meeste stemmen in de eerste ronde gaan door naar de beslissende ronde op 7 mei, tenzij een kandidaat direct meer dan 50 procent van de stemmen haalt. Dat is echter nog nooit voorgekomen.

Tien dagen na de verkiezing treedt de nieuwe president aan. Dat gebeurt met een sobere ceremonie op het Elysée. De president legt geen eed af. Na de machtsoverdracht volgen 21 kanonschoten en een ritje over de Champs-Élysées. Vervolgens gaat de nieuwe president op bezoek bij de burgemeester van Parijs. Hoogstwaarschijnlijk vliegt de nieuwe president dezelfde dag nog naar Berlijn voor een ontmoeting met bondskanselier Angela Merkel. Hooguit de volgende dag benoemt de president de nieuwe premier en zijn ministers. De regeringsvorming gaat dus iets sneller dan in Nederland.

Sinds **Marine Le Pen** (48) in 2011 het Front national van haar vader overnam, heeft ze hard gewerkt de partij een beter imago te geven. Dat is haar behoorlijk goed gelukt. Iedere verkiezing trekt ze meer kiezers, en volgens de peilingen zou ze dit keer mogelijk tien miljoen stemmen kunnen winnen. Ze is overigens geen kandidaat voor het Front national. Het FN

steunt haar wel, maar Le Pen is technisch gezien onafhankelijk. Ook deze kandidaat is betrokken in verschillende schandalen, maar haar electoraat blijft haar trouw.

Opvallendste programmapunten: binnen zes maanden na haar aantreden komt er een referendum over 'Frexit', Frankrijk in of uit de EU. Als de Fransen willen blijven, dan neemt Le Pen ontslag. Verder wil ze nationale grenscontroles invoeren, immigratie stoppen, 40.000 gevangencellen er bij en uit Schengen en de Navo stappen.

Emmanuel Macron (39) is de kandidaat die uit het niets binnen een jaar van zijn beweging 'En Marche!', te vertalen met zoiets als 'Voorwaarts!', een succes maakte. Hij was minister van economie onder Hollande en werkte daarvoor vier jaar bij privébank De Rothschild. Dat bankiersimago kleeft nog steeds aan hem, geld is immers een 'vies' onderwerp in Frankrijk. Zijn tegenstanders noemen hem 'François Macron', omdat ze vinden dat de jonge en onervaren kandidaat de politiek van de huidige president zal voortzetten. Een half jaar geleden gaf niemand iets voor zijn ambities. Nu

kan Macron Frankrijks jongste leider worden sinds Napoleon Bonaparte op 35-jarige leeftijd in 1804 zichzelf tot keizer kroonde.

Opvallendste programmapunten: Macron is uitgesproken pro-EU en heeft een redelijk optimistische wereldvisie, een zeldzaamheid in de Franse politiek. Hij wil de lokale belastingen afschaffen, de dienstplicht (een maand) herinvoeren, 60 miljard bezuinigen, 120.000 ambtenaren ontslaan en een 'regering' voor de eurozone. Een verkiezing van Macron kan gezien worden als het einde van de populistische wind die over het Europese en Amerikaanse continent waait. Bovendien zijn er in september ook in Duitsland verkiezingen. De mogelijke opvolger van Merkel, de socialist Martin Schulz, is de oud-voorzitter van het Europees Parlement. Als hij deze herfst de nieuwe Duitse bondskanselier wordt, staat er ineens een uitgesproken pro-Europees Frans-Duits echtpaar op de Bühne. Wanneer Duitsland en Frankrijk op één lijn zitten, gaan de dingen in Europa soms heel snel.

Parlement

Al sinds begin dit jaar gingen de peilers er van uit dat de eindstrijd zou uitdraaien op een confrontatie tussen Macron en Le Pen. Sinds januari staat Macron eigenlijk voortdurend op ongeveer zestig procent, tegen veertig procent van Marine Le Pen. Maar dat betekent niet dat de race al gelopen is. Degenen die zondag op Macron en Le Pen gestemd hebben zullen dat op 7 mei hoogstwaarschijnlijk weer doen. Maar naar wie gaan de kiezers van de andere negen kandidaten? Een groot deel van de aanhangers van Mélenchon blijft waarschijnlijk thuis, terwijl ongeveer een derde van de kiezers van Fillon naar Le Pen over zal stappen. Dat is ongetwijfeld het gevolg van de verrechtsing van Les Républicains, een koerswijziging die werd ingezet onder oud-president Nicolas Sarkozy. Het onervaren campagne team van En Marche ! zal er hard aan moeten trekken om zestig procent ook echt te halen. En zelfs als dat lukt is het nog niet afgelopen. Degene die op 7 mei president wordt, kan direct weer op campagne. In juni kiezen de Fransen het nieuwe parlement. Zonder een meerderheid in de Assemblée wordt regeren een stuk lastiger. Dat is vooral voor Emmanuel Macron met zijn nieuwe beweging een hele opgave. En zelfs bij succes wordt hervormen lastig: ondanks deze spannende verkiezingen, blijft Frankrijk tenslotte Frankrijk.

DE WERELD IN BEELDEN

pa picture alliance
A company of the dpa Group

Beeld is in de wereld waarin wij leven steeds bepalender. We denken steeds meer in beelden. We communiceren steeds meer in beelden. Beelden lijken onze nieuwe woorden. dpa picture alliance is een beeldbank met meer dan 25 miljoen foto's. Dagelijks stromen er honderden nieuwe foto's binnen. Foto's van nu en foto's van toen. Van over de hele wereld, met als specialisatie Duitsland. **www.picture-alliance.com. Voor uw communicatie en publicaties.**

Contact voor Nederland: Edouard van Arem | Strandhuis Communicatie

www.picture-alliance.com | 06 46 13 33 91 | foto@strandhuis-communicatie.nl

De Francyclopedie

Dit is een selectie van de meer dan
tweehonderd trefwoorden uit
De Francyclopedie van Stefan de Vries

Asterix en Obelix

[1] Asterix en Obelix, twee van Europa's bekendste striphelden, zijn gecreëerd in 1959 voor het weekblad Pilote door scenarioschrijver René Goscinny [*1926-†1977] en striptekenaar Albert Uderzo [*1927]. Hun avonturen spelen zich af rond 50 v.C. Dankzij een toverdrank waar ze zeer sterk van worden, hakken de twee Galliërs regelmatig de Romeinen in de pan die hun dorp willen inlijven. Obelix is als kind in die magische cocktail gevallen en is daarom een permanente krachtpatser. Asterix heeft voor iedere aanval een dosis nodig. Het eerste album Asterix en de Galliërs verscheen in 1961 in een bescheiden oplage van 6.500 exemplaren. De komische avonturen en de oneindig ingenieuze woordspelingen zorgen al snel voor een grote populariteit van Asterix en Obelix. Ruim een halve eeuw later zijn er van de 36 albums wereldwijd meer dan 370 miljoen exemplaren verkocht in meer dan honderd talen en dialecten. Sinds 2015 is Didier Conrad de tekenaar en Jean-Yves Ferri de scenarist. Op de regelmatig terugkerende vraag van Nederlandse journalisten aan Uderzo of er ooit nog eens een avontuur van Asterix bij de Batavieren zal komen, antwoordt de hoogbejaarde striptekenaar altijd beleefd bevestigend zonder een precieze datum te noemen. Het is onwaarschijnlijk dat Asterix ooit nog een kroketix zal eten.

[2] Frankrijks eerste satelliet, gelanceerd in 1965 vanuit Algerije heette eigenlijk A1, maar werd ter ere van het stripfiguur omgedoopt in Astérix. De eerste satelliet die in 1979 door de raket Ariane werd gelanceerd kreeg de naam Obelix.

Banlieue

[v., voorstad]

De banlieue is in de 17e en 18e eeuw het gebied rondom een stad tot waar de ban, dat wil zeggen de jurisdictie van die stad, zich uitstrekt. Dat gebied is ongeveer een lieue of lieu de poste lang, de Franse postuur, een oude lengtemaat van ongeveer 3.900 meter. Het is nu synoniem met voorstad, ook bij kleinere steden. Er wonen zo'n twintig miljoen mensen in de Franse banlieues.

In november 2005 wordt Frankrijk opgeschrikt door hevige rellen in de minder welvarende voorsteden, die drie weken duren. Bijna tienduizend auto's gaan in vlammen op en jongeren in verschillende voorsteden door het hele land raken slaags met de oproerpolitie. De problemen ontstaan vooral in achterstandswijken met hoge werkloosheid (soms tot 50%), weinig voorzieningen en veel voortijdige schoolverlaters. Buitenlandse televisiezenders doen alsof het hele land in brand staat en zijn verbaasd over zoveel geweld. Maar de problemen in de banlieues bestaan al sinds het begin van de jaren tachtig en sindsdien heeft iedere regering, links en rechts, geprobeerd een oplossing te bieden. Tevergeefs. Ook

twalf jaar na de rellen is het, zij het in mindere mate, regelmatig onrustig. Elke nacht, jaar in jaar uit, gaan gemiddeld meer dan 100 auto's in vlammen op. Het woord banlieue heeft door deze gebeurtenissen de afgelopen decennia een negatieve lading gekregen, maar het is niet overal kommer en kwel. De bevolking is qua afkomst zeer heterogeen, maar er zijn grote sociaal-economische verschillen die voor een vorm van apartheid zorgen. De meeste voorsteden zijn aangename plekken om te wonen en goed bereikbaar vanuit de steden. Er zijn ook hele chique voorsteden zoals Versailles, Neuilly-sur-Seine of Saint-Germain-en-Laye die Wassenaar doen lijken op een armoedig getto.

Exception française

[v., 'de Franse uitzondering']

In 1993 bereikte Frankrijk dat voor culturele creaties in de internationale handel andere regels gelden dan voor 'gewone' producten. Cultuur, en dan natuurlijk met name de Franse cultuur, moest beschermd worden tegen de grote boze kapitalistische markt. Of de kwaliteit van de Franse cultuur daadwerkelijk exceptioneel is, is een vraag die bij de Fransen niet eens opkomt. "In Frankrijk doen we dingen nu eenmaal anders en vaak beter", is de gedachte. De Unesco nam in 2005 de redenering van Frankrijk over, waarmee de uitzondering mondiaal werd. De conventie werd bijna unaniem aangenomen door 151 landen. Alleen de VS en Israël stemden tegen. Vooral de Amerikanen zien de uitzondering als een vorm van protectionisme en derhalve als een bedreiging voor de lucratieve inkomsten van de entertainmentindustrie. De Franse cultuur wordt actief ondersteund met een groot aantal regelingen. Zo is er de vaste boekenprijs, de verplichting van radiostations om minimaal 35% Franstalige muziek uit te zenden en zijn televisiestations verplicht om te investeren in Franse films. Het beleid heeft er toe geleid dat Frankrijk een levendige muziekindustrie kent en na Hollywood en Bollywood de grootste filmindustrie ter wereld heeft.

"L'exception française" is ook een excuus voor het verklaren van allerlei fundamentele problemen zonder verder te kijken naar de achterliggende oorzaken. De hoge werkloosheid? De rellen in de voorsteden? Genereuze landbouwsubsidies? "Ah, une exception française!"

Fonctionnaire

[m., 'ambtenaar']

De Fransman is gek op zijn 'service public', maar zal geen kans voorbij laten gaan om te klagen over die vreemde diersoort, de 'fonctionnaire'. De Franse overheid is een van de grootste werkgevers van Europa, maar is niet in staat te zeggen hoeveel ambtenaren er precies zijn. Het zijn er zeker 5,6 miljoen en dat aantal stijgt nog steeds. In totaal krijgt ruim

een kwart van de beroepsbevolking op een of andere manier zijn inkomen van de overheid. Vraag Franse pubers waar zij later werken willen en negen van de tien zullen antwoorden "Dans le service public", bij de overheid. De tiende respondent was ten tijde van de enquête waarschijnlijk net even aan het lunchen of aan het staken. Men verkrijgt echter alleen toegang tot een overheidsbaan na het succesvol afleggen van een verplicht examen, het zogenaamde concours. Zelfs een stratenveger of postbode ontkomt er niet aan. Hierna is men verzekerd van de titel van 'ambtenaar' en, afhankelijk van het niveau van het concours (A, B of C), ook van een salaris dat nooit meer lager kan worden. De paar ambtenaren die hun plek inruilen voor een loopbaan in het bedrijfsleven, hebben wettelijk de mogelijkheid om binnen zes jaar terug te keren naar hun oude post bij de overheid, inclusief bijbehorend salaris en andere privileges.

Het is nagenoeg onmogelijk een Franse ambtenaar te ontslaan, de positie is veilig tot aan het pensioen. Wanneer een ambtenaar de hele dag wenst te slapen op zijn bureau staan daar in principe geen sancties tegenover. Een slapende ambtenaar is een fout van de chef die zijn personeel kennelijk niet goed genoeg motiveert. Die op zijn beurt weer kan verwijzen naar zijn chef, en zo verder.

Frankrijk

655.689 km², waarvan 543.965 km² voor het Europese vasteland, 111.724 km² overzee. Inwoners: 67 miljoen. Hoofdstad: Parijs. Officiële taal: Frans. Staatshoofd: tot 17 mei 2017, President François Hollande. Munteenheid: euro. Internetafkorting: .fr. In oppervlakte is Frankrijk groter dan Italië en Groot-Brittannië samen, het aantal inwoners van de drie landen is vergelijkbaar.

Lang is onduidelijk geweest welk gebied nu precies bedoeld werd met de aanduiding Francia. Voor de Romeinen was het het gebied rondom de Rijn en de Loire dat bewoond werd door de Franken, de Germaanse stam van 'vrije mannen'. Onder de Karolingiërs (8e-10e eeuw) worden de contouren wat duidelijker en tekent zich er een politieke en militaire eenheid af. De titel van het staatshoofd is rex Francorum, koning der Franken. Lodewijk de 9e is de eerste die zich Roi de France noemt, koning van Frankrijk. Tot in de 14e eeuw bedoelt men het huidige Noord-Frankrijk als men het over Frankrijk heeft. In de 17e eeuw ontwikkelt het land zich tot een wereldmacht met kolonies in elke uithoek van de aarde. Die grote internationale rol is na Tweede Wereldoorlog behoorlijk geslonken, hoewel de Fransen zelf zich daarvan soms niet bewust lijken te zijn. De economie zit sinds eind jaren tachtig in het slop en het is

Frankrijk sindsdien niet gelukt dezelfde dynamiek te creëren als andere Europese landen na de crisis. De laatste jaren is Frankrijk gedaald naar een 21e plek van op de lijst van 's werelds meest competitieve landen. Nederland stijgt al jaren en staat nu op de vierde plek in die lijst. Paradoxaal genoeg kent Frankrijk een groot aantal goed draaiende multinationals, waaronder veel wereldwijde marktleiders. Misschien komt dat door het feit dat Frankrijk ondanks alle misère nog steeds het land is waar de spreekwoordelijke god graag woont.

Grande école

Waar de Grande Guerre voor de Fransen de enige echte oorlog is, is de Grande École de enige echte school. Dit curieuze en unieke systeem van superieur hoger onderwijs ontstond in de 18e en 19e eeuw en is in zekere zin de erfgenaam van de prerevolutionaire jezuïetencolleges. Het zijn scholen als Sciences-Po, Polytechnique, ENA en HEC die geen enkele band hebben met de universiteiten, maar wel zwaar gefinancierd worden door de staat. De scholen leiden in theorie op tot het besturen van grote, vaak voormalige, staatsbedrijven of voor prestigieuze functies bij de overheid. Zelfs al is iemand 55, dan nog is het enige element van belang de school die hij op 22-jarige leeftijd verlaten heeft. Een 'normalien', een 'centralien', een 'polytechnicien' een 'énarque' of simpelweg een 'X-mines' is een bijnaam die iedere afgestudeerde tot in zijn kist met trots zal voeren. De afgestudeerden vormen een exclusief en gesloten old boys network dat de ministeries en het bedrijfsleven domineert.

In tegenstelling tot de universiteiten, waar een bac voldoende is om toegelaten te worden, mogen de grandes écoles hun studenten selecteren. Dat gaat via een concours, een zwaar schriftelijk en mondeling toelatingsexamen, waarvoor twee tot drie jaar gestudeerd moet worden op een voorbereidende school, een prépa. Als men na dat examen wordt toegelaten, is dat reden voor een groot feest. Ouders zullen niet schromen de toelating te belonen met grote cadeaus of zelfs nieuwe auto's, nog voordat er één dag gestudeerd is. Er zijn ook scholen (de ENA en de ENS bijvoorbeeld) waar de studenten tijdens hun studie al een salaris ontvangen. In ruil daarvoor zijn zij wel verplicht tien jaar voor de overheid te werken.

Emmanuel Macron studeerde in 2001 af aan Sciences-Po Parijs en in 2004 aan de ENA. Marine Le Pen ging naar een 'normale' universiteit, Paris II-Assas, waar ze rechten studeerde.

**START
THE
RIOT,
IT'S OK**

ImpactCity

www.impactcity.nl
@HagueInnovators

Guillotine

De arts en anatomieprofessor Joseph Ignace Guillotin [*1738-†1814] pleitte als afgevaardigde na de Revolutie voor een humanere executie van ter dood veroordeelden. In het kader van de Republikeinse gedachte zou iedereen op dezelfde manier geëxecuteerd moeten worden. Tot dan toe waren de meest pijnlijke methodes in gebruik. Alleen als men van goede komaf was kon men rekenen op de minder pijnlijke onthoofding met de bijl. Anderen werden gevierendeeld, verbrand of opgehangen. Aan dokter Antoine Louis werd gevraagd de door Guillotin machine te ontwerpen. Hij baseerde zich op al bestaande Engelse en Italiaanse machines en kwam op het idee met een schuine valbijl de nek van de veroordeelde te doorklieven. Na wat testen op hooibalen, een levend schaap en drie lijken, werd de nivelleringsmachine in 1792 in gebruik genomen. De guillotine had dus eigenlijk Louiseetten moeten heten en Guillotin zou het tot aan zijn dood betreuren dat het instrument zijn naam had gekregen.

De guillotine was zo effectief dat tijdens la Terreur [1793-1794], het schrikbewind na de Revolutie, tussen de 16.000 en 17.000 mensen onthoofd werden. In de maand juni 1794 werden in Parijs alleen al 2.000 mensen ge Guillotined. De guillotine zou tot in de 20e eeuw in gebruik blijven. In 1939 vindt in Versailles de laatste publieke onthoofding plaats. Op 10 september 1977 scheidt het scherpe mes voor het laatste een hoofd van een romp; vier jaar later wordt de doodstraf in Frankrijk afgeschaft.

Hexagone

[m., gr.: hexa, 'zes', gona, 'hoek']

L'Hexagone is de liefkozende naam die de Fransen aan het deel van Frankrijk geven dat zich op het vaste land van Europa bevindt. De zeshoek wordt gevormd door de zes grenzen die het vaste land omgeven: de Noordzee en Het Kanaal, de Atlantische Oceaan, de Pyreneeën, de Alpen, de Middellandse Zee en België. Soms wordt het vaste land ook wel aangeduid als la métropole. Het dorpje Vesdun zou het geografische middelpunt van de Hexagone zijn, maar zes andere dorpen maken al naar gelang de rekenmethode ook aanspraak op die titel. Op het Franse 2 euro muntstuk is een gestileerde zeshoek afgebeeld met daarin een boom.

Liberté, égalité, fraternité

[v., 'Vrijheid, gelijkheid, broederschap']

Het devies van de Franse Republiek dat op tal van officiële gebouwen staat geschreven. Vlak na de Revolutie werden de termen liberté en égalité veel gebruikt in officiële documenten. Omdat een trio vaak spannender is, kwam er een nieuw woord bij. In het begin is dat vaak justice of raison, soms sûreté of vertu, maar meer en meer fraternité. Vanaf

1793 is het liberté, égalité, fraternité, soms gevolgd door nog drie woorden: ou la mort, of de gladiolen. De zin wordt de officiële slagzin van de kersverse Republiek.

Napoléon is niet zo gediend van de ideologie achter het devies en wil liever iets korters. Hij voert daarom het oxymoron liberté, ordre public in. Na de Revolutie van 1848 duiken de oorspronkelijke drie weer op en krijgen zij zelfs een plek op de Franse vlag. Pas in 1890 wordt definitief gekozen om liberté, égalité, fraternité de slogan van het merk Frankrijk te maken. En dat is het tot op de dag van vandaag, met uitzondering van een korte onderbreking ten tijde van het Vichy-bewind. Toen was de leus travail, famille, patrie (werk, familie, vaderland).

Laïcité

[v., gr.: laikos, 'aan het volk toebehorend']

Loi sur la ~. Wet op de scheiding van kerk en staat. De wet, aan genomen in 1905, is de kern van de Franse Republiek en is sinds 1958 verankerd in het eerste artikel van de Grondwet.

De term laïcité ontstaat rond 1870. Het idee is dat als de staat alle gelovigen gelijk respecteert, er geen enkele religie erkend kan worden. Er is vrijheid van geloof, maar het geloof is een persoonlijke kwestie en geen overheidsaangelegenheid. Het verplichte en gratis onderwijs dat in 1882 ingevoerd was, had de rol van de kerk op de scholen al teruggedrongen. In 1905 worden kerk en staat definitief gescheiden met de Loi sur la laïcité. Religieuze gebouwen, gebouwd vóór 1905, werden eigendom van de staat en terugverhuurd aan de godsdienstbeoefenaren. Door de wet zijn er in Frankrijk geen religieuze politieke partijen en politici refereren in programma's en toespraken nooit aan een of ander bedacht opperwezen.

De laatste jaren is de wet aanleiding voor scherpe en vaak xenofobe debatten over identiteit en immigratie. Iedere aantasting van de wet uit 1905 wordt gezien als een bedreiging voor het voortbestaan van het land. Tegenstanders van een multiculturele samenleving gebruiken de wet te pas en te onpas om vooral moslims het leven moeilijk te maken. Ironisch (of cynisch) genoeg is Turkije het enige andere land in Europa met zo'n strikte scheiding tussen kerk en staat.

Marianne

[1] De personificatie van de Franse Republiek.

In de nadagen van de Revolutie worden bepaalde ideeën zoals vrijheid, rede en andere deugden uitgedrukt door een allegorisch symbool, zoals dat in de Grieks-Romeinse Oudheid gebruikelijk was. Dat van de Vrijheid komt het meest voor. Zij

is bijvoorbeeld degene die met half ontblote boezem het volk leidt in het schilderij van Eugène Delacroix, *La liberté guidant le peuple* (Louvre, 1830). Het beeld van de vrijheid wordt steeds meer een eenheid met Frankrijk en de Fransen en na de Revolutie van 1848 verschijnt Marianne overal, getooid met een Frygische muts. Die smurfenmuts werd gedragen door vrijgekochte slaven in het Romeinse rijk, waarna het hoofddeksel een symbool werd voor vrijheid.

‘Marianne’ wordt voor het eerst als symbool voor de Republiek gebruikt in 1792 in een Occitaans lied. Haar wat volkse voornaam is een samentrekking van Marie en Anne, twee namen die vooral in de 18e eeuw, maar ook vandaag nog, veelvuldig in Frankrijk voorkomen. De antirevolutionaire aristocraten vonden die naam maar niets, omdat Marianne symbool stond voor het volk. Voor de revolutionairen stond zij symbool voor het moederland dat de burgers voedde en beschermde.

Marianne heeft geen officiële status, maar zij staat wel afgebeeld op postzegels en op de Franse euromuntstukken. Toen in 1880 de stad Parijs als eerste een beeld van Marianne in het stadhuis plaatste, volgden al snel vele andere

steden. Haar buste is nu te vinden in bijna alle van de ruim 36.000 Franse gemeentehuizen. Op de Place de la République en Place de la Nation in Parijs staan grote standbeelden van Marianne.

Om de zoveel jaar verandert het gezicht van Marianne. Vanaf 1969 staan bekende Françaises model voor haar portret.

Zo waren onder andere Brigitte Bardot, Mireille Mathieu, Cathérine Deneuve, Inès de la Fressange en Laetitia Casta al eens Marianne en is nu Eveline Thomas, een bekende tv-presentatrice het model. Sinds 1999 siert een gestileerde versie van Marianne het logo van de Franse overheid.

[2] Politiek weekblad, centrum-links, opgericht in 1997. Lang toonaangevend, nu noodlijdend.

[3] Nationaal volkslied. Tot de Revolutie kende Frankrijk geen enkel nationaal volkslied. Ondanks de naam heeft het Franse volkslied weinig te maken met de stad Marseille. De nogal gewelddadige tekst is geschreven en gecomponeerd door Rouget de Lisle [*1760-†1836]. Deze jonge kapitein, gelegerd in Straatsburg, schreef het lied als oorlogslied voor het Rijnleger in één nacht in 1792. Het lied was meteen een nummer één hit in de Alsace en verspreidde zich over de rest van het land. Toen op 10 augustus 1792 een bataljon

soldaten uit Marseille Parijs binnenmarcheerden om Lodewijk de 16e tot aftreden te dwingen, gebruikten zij het lied al weken als marslied. Het oorlogslied werd voortaan L'hymne des Marseillais genoemd. De Marseillaise werd regelmatig gezongen zoals tijdens de revoluties van 1830 en 1848. In 1848 was heel Europa in een revolutionaire bui, dus werd het lied over het hele continent gezongen. Pas tijdens de 3e Republiek, in 1879, werd de Marseillaise het officiële volkslied. Bij officiële gelegenheden wordt alleen het eerste couplet gezongen. Er zijn regelmatig comités die de bloeddorstige tekst willen vervangen door een vreedzamer versie die meer bij de 21e eeuw zou passen.

Président(e)

[nagenoeg altijd mannelijk, zelden vrouwelijk]

[1] ~de la République française. Het staatshoofd van de Franse Republiek. De eerste was Louis-Napoléon Bonaparte, maar die vond de titel president niet voldoende. Hij pleegde een staatsgreep en liet zich in 1852 per referendum tot Keizer Napoléon III uitroepen. Dat bleef hij tot 1871, waarna Frankrijk weer een president kreeg. Van 1871 tot 1954 werd het staatshoofd gekozen door het Parlement en in 1958 door een grote groep volksvertegenwoordigers. Pas sinds 1962 kan het volk zijn eigen president in directe, vrije verkiezingen kiezen. De ambtstermijn is vijf jaar en een president kan maximaal één keer herkozen worden. Van alle Westerse staatshoofden heeft de Franse president de meeste macht. Hij benoemt de eerste minister, kan het parlement ontbinden, is opperbevelhebber van het leger en beslist over het gebruik van de atoombom. Hij ontvangt voor zijn diensten 12.696 euro netto per maand. Alle 24 presidenten sinds 1848 hebben hun officiële residentie in het Elysée Paleis.

[2] François Hollande is niet de enige: het wemelt het in Frankrijk van de presidenten. Iedere vereniging, onderneming of sportclub noemt de voorzitter de president. Vooral voor PDG's hebben de Fransen veel ontzag. Dat is de afkorting van Président-Directeur-Général, de bestuursvoorzitter of CEO in goed Nederlands. Het is gebruikelijk om iemand die misschien slechts één keer in zijn leven president van iets is geweest, al is het maar van een postzegelverzamelaarsclubje, de rest van zijn leven aan te spreken met 'Monsieur le Président'.

[3] Merk camembert. De eerste camembert gemaakt van gepasteuriseerde melk, waardoor de kaas beter geschikt werd voor distributie in supermarkten. Later worden ook andere zuivelproducten met de naam 'Président' op de markt gebracht. Sinds 1999 heeft Président een melkmuseum waar voor de ware tyrosémiofiel duizenden verschillende camembert-etiketten te bewonderen zijn.

Quatorze

[telwoord, 'veertien']

[1] Louis ~. Lodewijk de 14e.

[2] ~ juillet. 14 juli, de nationale feestdag.

Frankrijk had tot ver in de 19e eeuw, net als de meeste andere Europese landen, geen echte officiële nationale feestdag. De geboortedag van de koning werd wel gevierd, evenals verscheidene naamdagen van heiligen. Daarnaast waren er regionale feestdagen. Pas in 1880 vond men dat er een nationale feestdag moet komen. De keuze van een gebeurtenis uit de Revolutie lag voor de hand. Maar welke? De verklaring van de rechten van de mens op 26 augustus 1789? Het op non-actief stellen van de koning op 10 augustus 1792? Het einde van de monarchie op 21 september 1792? De executie van Lodewijk de 16e op 21 januari 1793? Uiteindelijk bleven er twee data over: 4 augustus 1789 (de geweldloze afschaffing van de adelstand) en 14 juli 1789 (de bestorming van de Bastille). Rechts wilde 4 augustus, Links wilde 14 juli. Uiteindelijk werd op 6 juli 1880 de laatste datum gekozen, omdat die volgens velen de gebeurtenis was zonder welke de andere evenementen van de Revolutie nooit zouden hebben plaatsgevonden. De eerst tien jaar boycotte rechts het feestje, maar langzamerhand kreeg de dag een vaste plek op de feestkalender. Het werd ook het officiële einde van het schooljaar en het begin van de zomer. Het feest werd steeds enthousiaster gevierd maar links vond dat het allemaal veel te bourgeois werd. Daarom stelden zij het proletarische 1 meifeest, de Dag van de Arbeid, er tegenover.

Tegenwoordig is 14 juli een vrije dag die, zeker in vergelijking met Koninginnedag, niet al te uitbundig wordt gevierd. In Parijs is de Champs-Élysées elk jaar het decor van een groot militair defilé en in de kleinere steden worden toespraken gehouden. Op veel brandweerkazernes in de steden vindt 's avonds het populaire bal des pompiers plaats waarop de hele buurt welkom is. De feestdag wordt afgesloten met vuurwerk. Voor de meeste Fransen is 14 juli echter niet zozeer feestelijk omdat de Revolutie herdacht wordt, maar meer omdat op die dag meestal hun zomervakantie begint.

[3] La Guerre de ~. De oorlog 1914-'18, de Eerste Wereldoorlog.

[4] Le ~. Aanduiding van het departement Calvados.

République

[v., lat.: res publica, 'de publieke zaak']

Een republiek is over het algemeen een staatsvorm met een niet erfelijk staatshoofd dat gekozen wordt door algemene verkiezingen. Zij is de facto het tegenovergestelde van een monarchie. De Fransen zien hun versie graag als de moeder aller republieken. Het idee van een republiek is bijzonder

The right information at the right time

The EU Monitor keeps you **fully informed of all policy developments in the EU** that are relevant for you and your organisation:

- All relevant **planned and proposed EU legislation**
- All proposals and topics on the **agenda of the EU institutions**
- An overview of the **current state of affairs**
- All **consultations** you deem relevant

COM(2016)128 - Amendment of Directive 96/71/EC concerning the posting of workers in the framework of the provision of services

Contents

1. Current status	6. Related dossiers
2. Key information	7. Actors involved
3. Original proposal	8. Documents
4. Legal basis	9. Sources & disclaimer
5. Procedure	

1. Current status

On March 8, 2016 the Commission put forward this proposal.

The adoption of the [draft report i](#) in the relevant commission of the European Parliament in [first \(or single\) reading i](#) is scheduled on Tuesday, April 25, 2017.

More information

info@montesquieu-instituut.nl or +31 70 3630105

geladen en vormt bijna een religieus uitgangspunt voor de inrichting van de Franse maatschappij. Sinds de Revolutie van 1789 is de republiek verschillende malen aan de kant geschoven voor een andere staatsvorm, waaronder een keizerrijk, een nieuwe monarchie en een dictatuur. Iedere keer als een staatkundige hervorming gepaard vergezeld gaat van een nieuwe grondwet, wordt een nieuwe republiek uitgeroepen. Aan de 1e Republiek kwam snel een einde door de staatsgreep van Napoléon. Na de Tweede Wereldoorlog keuren de Fransen de Grondwet voor de 4e Republiek goed. Na 22 kabinetten in elf jaar en de onrusten in Algerije heeft het publiek genoeg van de instabiele staatsvorm. Die onvrede leidt er toe dat in 1958 Generaal de Gaulle onder dreiging van een militaire staatsgreep de macht kan grijpen. Hij ontwerpt een Vijfde Republiek die per referendum wordt goedgekeurd. Die Vijfde Republiek is nog steeds van kracht, ook al vertoont die staatsvorm na bijna zestig jaar behoorlijke slijtage. Een 6e Republiek, die meer macht aan het parlement zou moeten geven en minder aan de president, is de laatste jaren een geliefde academische hypothese. Voorlopig lijkt het er echter op dat de 5e Republiek nog een flink aantal jaren mee zal gaan.

Republikeinse kalender

Na de Revolutie werd alles wat met de kerk te maken had verdacht of vernield. Zo ook de Gregoriaanse jaartelling. Daarom bedacht de wiskundige Gilbert Romme een nieuwe Republikeinse kalenderindeling die in 1793 van kracht werd. Het was een complex systeem. De jaren werden genummerd met Romeinse cijfers. De telling begon in 1792, het jaar I en het nieuwe jaar begon voortaan op de eerste herfst dag. De twaalf maanden waren onderverdeeld in drie periodes van tien dagen, de decadi. De 360 dagen werden afgesloten met vijf (of in schrikkeljaren zes) speciale dagen, de sans-culottides. Iedere dag had bovendien een verschillende naam. De poëtische namen moesten direct een indruk geven van de sfeer van de betreffende periode. Na elf jaar, op 10 Nivôse van het jaar XIV [31 december 1805] werd het ingewikkelde systeem door Napoléon naar de eeuwigheid verwezen. In 1922 probeerde Mussolini tevergeefs de kalender in Italië in te voeren.

Tricolore

[m., 'driekleur']

De vlag van Frankrijk is blauw-wit-rood in verticale banden. De tricolore is het enige officiële symbool van Frankrijk (artikel 2 van de Grondwet). In tegenstelling tot de Nederlandse vlag zijn de kleuren niet precies gedefinieerd. In theorie kan de vlag dus alle denkbare tinten hebben: van lichtblauw tot turquoise en van roze tot bordeaux.

Wanneer het bleu, blanc, rouge voor het eerst als nationaal symbool werd gebruikt is niet helemaal duidelijk. Zeker is dat de drie kleuren al drie dagen na de Revolutie gebruikt werden. Op 17 juli 1789 erkende Lodewijk de Zestiende Jean-Sylvain Bailly als burgemeester van Parijs. Ter gelegenheid daarvan krijgt de koning een schildje met de kleuren van Parijs (rood en blauw), terwijl wit de kleur van de Bourbons was. Twee jaar later worden de kleuren tot nationale kleuren gekozen maar over een nationale vlag wordt niet gerept. De handelsvloot en verschillende legerregimenten voeren dan wel de driekleur, die ontworpen zou zijn door de schilder Jacques-Louis David. Uiteindelijk besluit Lodewijk Philippe in 1830 de tricolore tot nationale vlag te maken. De Franse banen zijn verticaal omdat de horizontale variant al in beslag genomen was door de veel oudere Nederlandse tricolore. Zowel handels- als marineschepen varende onder de Franse vlag hebben een iets afwijkende vlag: de rode baan is daar een kwart breder dan de blauwe baan om het optische effect van het wapperen te corrigeren.

Landen die in de 19e en 20e eeuw ontstonden of onafhankelijk werden, zoals Ierland, België, Italië en Roemenië, gebruikten de Franse driekleur als de inspiratiebron voor hun eigen vlag. Toen het gemêleerde Franse elftal in 1998 wereldkampioen voetbal werd, was de uitdrukking black, blanc, beur enige tijd populair om de diversiteit van de Franse samenleving aan te duiden. Van die ethnische vrolijkheid is anno 2017 weinig meer over.

This image shows a single page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

[illegible]

[illegible]

This image shows a full page of white paper with horizontal blue ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings on the page.

PAARD

PAARD.NL PRINSEGRACHT 12 DEN HAAG

ZA. 06 MEI

RESIDENTIE ORKEST SPEELT A SYMPHONY OF HORROR

ZO. 14 MEI

PUUR GELUL

MET O.A. ALI-B, TIJL BECKAND EN MARTIJN KONING

DO. 08 JUNI

PAUL WELLER

DO. 27 JULI

MILOW

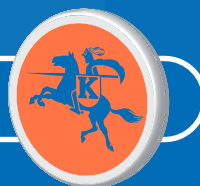
IN ZUIDERPARKTHEATER

DI. 24 OKTOBER

MARCUS MILLER

TROTSE PARTNER VAN HET HAAGSCH COLLEGE

REPRO- VAN DE KAMP

PAPIER | DIGITAAL | 3D

WEGAstraat 40, DEN HAAG | TELEFOON: 070-3476464

WWW.REPROVANDEKAMP.NL